DİTİB
Diyanet İşleri Türk İslam Birliği

Venloer Str. 160
50823 Köln

Tel: 0221 / 57 98 20
Fax: 0221 /51 58 92

www.ditib.de
E-mail: dialog@ditib.de

DİTİB
Dinler ve Kültürlerarası İlişkiler Müdürlüğü

KÖLN - 2008

KUTLU DOĞUM HAFTASI

Gül Peygamberi Hz. Muhammed (S.A.V.)

ÖRNEK HAYATINDAN KESİTLER

NAAT

Şimdi seni ananlar,
Anıyor ağlar gibi...
Ey yetimler yetimi,
Ey garipler garibi;
Düşkünlerin kanadıydın
Yoksulların sahibi..
Nerde kaldın ey resul,
Nerde kaldın ey nebi!..

Günler ne günlerdi, ya
Muhammed! ..
Çağlar ne çağlardı;
Daha dünyaya gelmeden
Müminlerin vardı...
Ve bir gün ki gaflet
Çöller kadardı,

Halime'nin kucağında,
Abdullahın yetimi,
Amine'nin emaneti ağlardı...

Hatice'nin goncası
Aişe'nin gülüydün..
Ümmetin göz bebeği
Göklerin Resulüydün...

Elçi geldin, elçiler gönderdin;
Ruhunu Allah'a; elini ümmetine verdin,
Beşiğin, yurdun, yuvan
Mekke'de bunalırsan;
Medine'ye göçerdin...
Biz,
Bu dünyadan nereye
Göçelim ya Muhammed!..

Vicdanlar sakat
Çıkmadan ya Muhammed yarına!
İyiliklerle gel, güzelliklerle gel
Adem oğullarına...

Gel ey Muhammed!
Bahardır
Dudaklar ardında saklı
"amin"lerimiz vardır..
Hacdan döner gibi gel
Miraçtan iner gibi gel
Bekliyoruz yıllardır!...

Arif Nihat Asya

Sunu

Bugün Federal Almanya'da 3.5 milyon Müslüman yaşamaktadır. Bunların yaklaşık 2,7 milyonunu, Türkiye'den önce misafir işçi konumunda gelen ve zamanla önemli bir bölümü Alman vatandaşlığına geçenler olusturmaktadır.

Dünyanın çesitli ülkelerinden Almanya'ya gelen göçmenler, ait oldukları toplumun dini ve kültürel değerlerini, gelenek ve göreneklerini de beraberlerinde getirmişlerdir. Bunun sonucunda doğal olarak dini ve kültürel yaşamlarına ait değer ve yaşam biçimlerini henüz karşulaştukları Alman toplumunda da devam ettirmek durumunda kalmışlardır. Böylece yaşanmakta olan bu süreçte başta İbrahimi din mensupları (Hristiyan ve Yahudilik) olmak üzere diğer inançlara mensup insanlarla aynı toplumda birarada yaşamaya başlamışlar, bugün gelinen noktada ise dinler, kültürler başka bir ifadeyle medeniyetler arası diyalog bir olgu haline gelmiştir.

Bu düşünceden hareketle geleneksel hale gelen "Kutlu Doğum Haftası" münasebetiyle İslam Peygamberi Hz. Muhammed'i (s.a.v.) kısaca tanıtmaya yönelik bir broşür (Almanca ve Türkçe) hazırlamaya çalıştık. Bununla, farklı din ve inanca mensup insanların, devam etmekte olan diyalog sürecinde birbirlerini daha yakından tanımalarına barış içinde birlikte yaşamalarına mütevazi bir katkı sağlamayı amaçlamış bulunmaktayız.

Broşürde kullanılan gül motifi, Hz. Peygamberin ve aynı zamanda bütün canlıları sevmenin sembolüdür.

"Ve [ey Peygamber] Biz seni yalnız bütün alemlere rahmetimiz [in işareti] olarak gönderdik."
[Kur'an: 21 / 107]

Geleneksel olarak her yıl
İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in
doğum yıldönümünü kutlamaktayız.

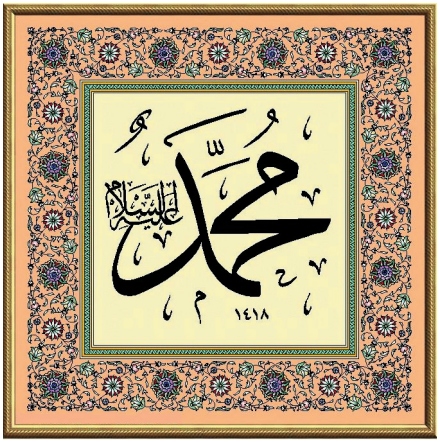

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Hayatı

Çocukluk ve Gençlik Dönemi

Hz. Peygamber milattan sonra 20 Nisan 570 tarihinde Mekke'de dünyaya gelmiştir. Mekke'nin en ileri gelen kabilelerinden biri olan Kureyş Kabilesi'nden Abdulmuttalib'in torunudur. Soyu Hz. İbrahim ve Hacer'in oğluHz. İsmail'e dayanmaktadır. Babasının adı Abdullah, annesinin adı Amine Hatun'dur. O yetim olarak dünyaya gelmiş; annesi ve dedesinin ölümünden sonra amcası Ebu Talib'inyanında büyümüştür. Hz. Peygamberin yaşadığı çağda putperestlik oldukça yaygındı. Mekke ve çevresindeki bütün olumsuz şartlara rağmen yine de O, Peygamber olmadan önce toplumun herkesimi tarafından kabul gören **"Muhammed el- Emin (güvenilir)"** sıfatını almıştı. İnsanlarla olan muamelerinde verdiği sözü mutlaka yerine getirirdi.

Mekke'liler hiç kimseye güvenip teslimedemedikleri en değerli eşyalarını ona emanet ediyorlardı. Çünkü Allah, O'nu büyük bir göreve hazırlıyordu. **"Ma'sum"** du; günah işlemekten korunmuştu.

Kabe'nin tamiri ve Hacer-i Esved'in yerine konulması sırasında kabileler arası ortaya çıkan anlaşmazlıkta hakemlik görevi yapan Hz. Peygamber bütün kabilelerin mutabık kaldığı bir sonuç elde etmişti. Hz. Muhammed 25 yaşındayken, ticaretle meşgul olan Hatice ile evlendi. Ondan iki oğlu ve dört kızı oldu.

İlk Vahiy ve Peygamberlik Görevi

Kırk yaşına geldiğinde (M.610) kendisine peygamberlik görevi verildi. Peygamberlik döneminin 13 yılı Mekke'de 10 yılı da Medine'de geçti.

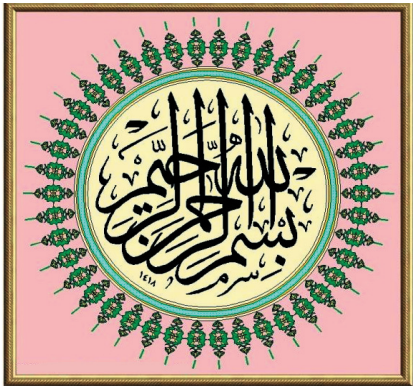

Bismillahirrahmanirrahim.
Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla

Zaman zaman giderek tefekkür ettiği Mekke yakınlarındaki Hira (Nur) dağında:

"OKU! Yaratan Rabbinin adına, insanı bir yumurta hücresinden yaratan! Oku, çünkü Rabbin Sonsuz Kerem Sahibidir [insana] kalemi kullanmayı öğretendir, insana bilmediğini belleten!" [Kur'an: 96 / 1-5]

şeklinde gelen bu ifadeler Hz. Muhammed'e gelen ilk ilahi vahiylerdir.

Allah'ın peygamberi aracılığıyla insanlara gönderdiği mesaj, toplumu değiştirecek evrensel bir mesajdı. Bir Ayet-i Celile'de Yüce Allah, Peygamber'in gönderiliş amacını:

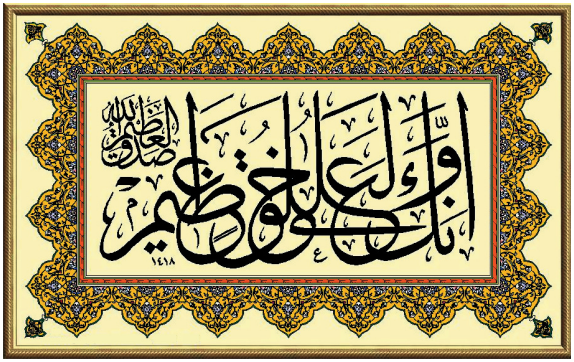

"Çünkü sen, üstün bir hayat tarzına sahipsin." [Kur'an: 68 / 4]

şeklinde beyan etmektedir. Bu şekilde insanlar arasında adalet oluştu ve kötülüklerden uzaklaşıldı. Bunu İslam Peygamberinin insanlık için en güzel ahlak örneğini temsil ettiğini şu ayetten anlamak mümkündür:

"Ve [bunun içindir ki, ey Peygamber] Biz seni yalnız bütün alemlere rahmetimiz [in bir işareti] olarak gönderdik." [Kur'an: 21 / 107]

Yine kendisinin gönderiliş amaç ve ahlakı hakkında Peygamberimiz (a.s.):

"Ben ancak yüksek ahlaki değerleri tamamlamak için gönderildim."

buyurmaktadır.

Görüldüğü gibi Hz. Muhammed'in mesajı özellikle yüksek ahlaki değerlere vurgu yapmaktadır. Günümüzde genel kabul gören evrensel ahlaki değerlerin temellerini onun ahlak anlayışında bulmak mümkündür.

Hoşgörüsü

Hoşgörü, gerek kutsal kitaplarda ve gerekse felsefe - hikmet ve tasavvufi kitaplarda güzel huylar arasında zikredilegelmiştir.

Hoşgörülü ve yumuşak huylu olmak yüksek ahlaki değerlerdendir. Hz. Peygamberin bir sıfatı da yumuşak huylu anlamında Halim'dir. O'nun ahlakı ve hoşgörüsünün kaynağı Kur'an'dır.

Bu çerçevede dini kaynakların en başında gelen Kur'an-ı Kerim'de hoşgörüyle ilgili bir çok Ayet-i Kerim'e vardır. Allah Teala Hicr Suresi'nde şöyle buyuruyor:

"Öyle ya, biz gökleri, yeri ve ikisinin arasındakileri ancak hak ile yarattık ve elbette kıyamet saati gelecek. Bunun içindir ki, [insanların kusurlarını] güzel, katıksız bir olgunlukla karşıla:.."

[Kur'an: 15 / 85]

Böylece Allah Teala Peygamberimiz (a.s.)'e ve bütün inananlara yüce kelamı ile hoşgörülü olmalarını öğütlemektedir.

Bir Müslümanın farklı düşüncede mezhep ve meşrepte olanlarla, hatta başka dine mensup insanlarla iyi geçinmesi ve onların görüşve düşüncelerine saygılı olması gerekmektedir. Öyle ki;

"Sizin dininiz size, benim ki bana!"

[Kur'an: 190 / 6]

emr-i ilahisini kendisine prensip edinebilir. Nitekim Peygamber (a.s.) Efendimiz de böyle yapmış, bize de hoşgörülü ve saygılı olmamızı tavsiye etmişlerdir.

Yine bu konuda bir Hadis-i Şerif'te Hz.Peygamber:

"Müslüman, başkaları ile hoş geçinen ve kendisi ile hoş geçinilen kimsedir. Geçimsiz kimsede hayır yoktur."

buyurarak bireysel ve toplumsal hayatımızda bize yol göstermiştir.

Şüphesiz Allah merhametlilerin en merhametlisi, O'nun sevdiği kulları da ancak kendisinde acıma duygusu olan kimselerdir. Peygamber Efendimiz (a.s.) kendi şahsına yapılan bütün kötülükler ne kadar büyük olursa olsun yine de engin hoşgörü ve müsamahasından hiç bir şey kaybetmemiştir.

Mekke yakınlarında bulunan Taif'e gittiğinde bir takım insanlar tarafından taşlanmıştı. Buna rağmen Hz. Peygamber:

"Allah'ım! Kavmimi affet.
Zira onlar ne yaptıklarını bilmiyorlar."

şeklinde mukabelede bulunmuştu. Şüphesiz o çok hoşgörülü ve her hali ile bütün zamanlada Müslümanlara hatta bütün insanlığa örnek olan evrensel bir elçidir. O hilm sahibi, kendisine yapılanlara sabredip tahammül edecek kadar olgun ve yüksek bir kişiliğe sahipti.

Örnek Hayatı

Hz. Peygamberin hayatı, onun Peygamberliğini kabul edenler için örnek bir şahsiyettir. Bu husus Kur'an'da şöyle ifade edilir:

"Gerçek şu ki, Allah'ı, ahiret gününü ve O'nu her daim ananlar kimseler için Allah'ın Elçisi güzel bir örnek teşkileder"

[Kur'an: 33 / 21]

O hoşgürü ve yumuşak huyluluğu sayesinde insanlığa yeni bir yol açmış, insanlara. Müslüman olsun veya olmasın - asla haksızlık yapmamıştır. Bilindiği gibi Peygamber Efendimiz (a.s.) bütün yaratılmışlara şefkat ve merhamet göstermiştir.

Hz. Muhammed çevresinde oldukça güvenilir, doğru, cömert, yardımsever ve alçak gönüllü bir şahsiyet olarak kabul edilmiştir. Ayrıca çok temizdi ve bunu da herkese tavsiye ederdi. O kendisini hem bir Peygamber hem de Allah'ın kulu olarak vasıflandırırdı.

O, sosyal hayatla ve doğal olarak aile hayatıyla da ilgiliydi. Mesela aile hayatına ilişkin olarak **Veda Hutbesi'nde**:

"Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan sakınmanızı tavsiye ederim"

buyurmakta ve şöyle devam etmektedir:

"Onların sizin üzerinizde hakları, sizinde onların üzerinde haklarınız vardır."

Bilindiği üzere o, günlük hayatta insani ihtiyaçlarını bizzat karşıladığı gibi aynı zamanda hanımlarına da yardım eder ve onların hakkını gözetirdi. İlk eşi Hatice'nin sağlığında ve onun ölümünden sonra çocuklarına örnek bir baba olmuştur.

Bu anlamda Hz. Muhammed'in:

"Cennet annelerin ayakları altındadır."

sözü kadın haklarına ve özellikle anneye verdiği önemi göstermektedir.

İnsani İlişkileri

Hz. Peygamber insani ilişkilerinde her zaman ölçülüydü. İnsanlarda kusur aramazdı. İnsanlara güler yüz ve nezaketle muamele ederdi. İnsana değer verirdi. Herkesle sohbet eder ve dinlerdi. Hastaları ziyaret ederdi. Vefalıydı. Büyük, küçük, zengin ve fakir ayırımı yapmadan inanlara eşit davranırdı. Yolda giderken erkek kadın ve çocuk kim olursa olsun karşılaştığı kişiye ilk selamı kendisi verirdi.

O hayatında diğer inançtan olan insanlara saygı ve yakınlık göstermiştir. Onun Peygamberliğini kabul edenlere, Hristiyanlara ve Yahudilere bir yakınlığı olduğunu ve insanların Allah'a inanmayı veya bunu reddetmeyi seçmekte serbest olduklarını ve Müslümanların diğer insanlara iyi davranmalarını öğretmiştir. Hz. Muhammed, İsa Peygamber'in halefidir ve O'nu, kendisinin Peygamber kardeşi olarak vasıflamıştır.

Komşuluk İlişkileri

İslam'da komşuyla iyi geçinmek, haklarını gözetmek ve onlara karşı hoşgörülü olmak sosyal bir görev olduğu kadar dini bir tavsiyedir. Çünkü aile fertlerinden sonra, insanın enyakın çevresi komşularıdır. Hangi inanç ve dine mensup olursa olsun, komşuların hakkına riayet etmek, çevreyi rahatsız edecek tavır ve davranışlardan uzak durmak ve iyi komşuluk ilişkileri kurmak Hz. Peygamber için oldukça önemliydi. O, komşuluk ilişkilerini şu veciz ifadeleriyle insani ve ahlaki temellerde dayandırmaktır:

"Komşusu şerrinden emin olmayan bir mü'min hakiki mü'min olamaz"

Dünyamızda sürekli gündeme getirilen sosyal adalet kavramının en azından vicdani bağlamda;

"Komşusu aç iken kendisi tok yatan gerçek mümin değildir."

"Komşuna iyilik et ki gerçek mü'min olabilesin. Kendin için istemediğini başkaları için de istemedikçe gerçek mü'min olamazsın." [İbn Habban 1 / 341]

şeklinde Hz. Peygamber tarafından dile getirilmesi anlamlıdır.

Hz. Peygamber'de Çocuk Sevgisi

İnsanlara anlayış düzeylerinin gerektirdikleri biçimde hitap edilmesini öneren Peygamberimiz muhataplarının anlayış seviyesini, yaş ve ilgi alanlarını dikkate alarak din eğitim ve öğretimi uygulamaları yapardı.

Örnek vermek gerekirse bir kişi Peygamber efendimizin yanında oturuyordu. Bir ara bu kişinin erkek çocuğu yanına geldi. Adam çocuğu öpüp dizlerinin üzerine oturttu. Biraz sonra adamın bir de kız çocuğu geldi. Adam onu yanına oturttu. Peygamberimizin, kız ve erkek çocuğuna farklı davranan adamı; niçin ikisini de bir tutmadın diye kınadığı bilinmektedir.

Başka bir gün, bir baba Peygamberimizin yanına geldi. Beraberinde bir çocuğu vardı. Adam ikide birde çocuğu kucağına alıyordu. Peygamber efendimiz adama:

- **Sen ona acıyor musun?** dedi. Adam:
- Evet, dedi. Peygamberimiz: **"İşte sen buna nasıl acıyorsan, Cenab-ı Allah, senin bu acımandan daha çok sana acır."** buyurdu.

Diğer bir gün Hz. Peygamberimiz minberde hutbe okurken küçük yaştaki Hz. Hüseyin, üzerinde uzun bir hırka ile mescide girdi. Bu esnada ayağı takılıp yüzüstü yere düştü. Peygamber efendimiz onu yerden kaldırmak için hemen hutbesini kesip minberden indiysede, onun indiğini gören ashab daha önce davranıp yerden kaldırdılar ve peygamberimize getirip verdiler.

Peygamberimiz, yanında Ebu'l-As'ın kızı Umame olduğu halde yanımıza geldi. O halde namaz kılmaya başladı. Rüku ederken onu yere bırakıyor, kalktığı zaman onu da beraber kaldırıyordu.

Rasulullah (s.a.v) namaz kılarken secdeye varınca Hasan ve Hüseyin gelip sırtına binince secdeyi uzattı. Oradakiler;
- Ya Rasulallah secdeyi uzatmış olmadınızmı? dediler. Peygamber efendimiz de:
- **Oğlum sırtıma binince acele etmekten çekindim,** şeklinde cevap verdi.

Namaz gibi huşu ve huzur gerektiren bir ibadet sırasında bile, Peygamberimizin çocuklara karşı duyduğu bu şefkat anlayışında, bütün insanlık için örnek alınması gereken yönler vardır.

Peygamberimiz Hz. Hasan'ı öpüp seviyordu. Orada hazır bulunan Akra b. Habis: Benim on çocuğum oldu hiç birini öpmüş değilim, dedi. Peygamberimiz **"İnsanlara karşı şefkat duygusu olmayan kimseye Allah merhamet eylemez"** buyurdu.

Hz. Enes anlatıyor: Resulullah buyurdularki: **"Ben, uzun tutmak arzusuyla namaza başlarım. (Namazı kıldırırken) bir çocuk ağlaması kulağıma gelir, çocuğun ağlamasından annesinin duyacağı elemi bildiğim için namazı uzatmaktan vazgeçerim."** [Buhari, Ezan 65]

Peygamberimiz huzurunda geçen bir konuşmayı Hz. Ayşe naklediyor:
"Bir defasında bedevilerden bir grup Rasulullah'ın huzuruna girdi. Bunlar bir münasebetle "Çocuklarınızı öper sever misiniz" dediler. Sahabiler evet dediler. Bedeviler, fakat Allah'a yemin olsun ki bizler öpüp sevmeyiz, dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz **"Eğer Allah sizin gönüllerinizden rahmetve şefkati çıkarmışsa ben ne yapabilirim?"** buyurdu.

Hz. Peygamberin, Kur'an'ın indirildiği toplumda, bir baba ve yetişkin bir insan olarak, yeniden ürettiği şefkat ve merhamet değeri ile, ahlakın ve dinin özünü eylem olarak yorumlamaktadır. Bu yorum, hayatın ve duyguların sadece öğretilerek değil yaşanarak oluşacağının altını kalın çizgilerle çizmektedir.

Hicret

Miladi 622'de Mekke'den Medine'ye, orada bulunan Müslümanların (Ensar) daveti üzerine göç (Hicret) etmiştir. Müslümanlık Mekke'de doğmuş Medine'de gelişmiştir. Medine'ye göçün akabinde farklı din mensuplarıyla "Medine Vesikası"olarak bilinen bir antlaşma imzalanmıştır.

Bu vesika sayesinde kendi dinlerinde serbest olan diğer inançlara mensup insanlar ile Müslümanlar Medine ve çevresinde birlikte barış içinde yaşamışlar ve böylece geniş tabanlı ve katılımlı toplumsal barış tesis edilmiştir.

Hz. Muhammed ve Dinde Kolaylık

Allah Teala, kolayca uygulanabilen, akla uygun, zorlanmadan ile yaşanabilen bir din göndermiştir. Allah'ın elçisi onu bütün insanlığa açıklamıştır. Burada sözlerinden bazıları hayat iksiri olarak bireyselleşen, değerleri tüketen çölleşen dünyamıza sunulmuştur. Bu sözlerin ışığında, kültürve medeniyetler arasında bir köprü kurulabileceğini gözden uzak tutmamak gerekir.

Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: **"Dinin kolay yaşanması gerekir ve kimse onun içerisinde sıkışıp kalmaz. Buyüzden doğru ilerleyin, ona yaklaşın, güvenin ve namazda, sabahları, akşamları ve gecenin bir kısmında yardım arayın."** [Buhari I / 235]

Ebu Musa (r.a.) anlatıyor: Resulullah (s.a.v.) herhangi bir iş için bir adam gönderse şu tembihte bulunurdu: "**Müjdeleyin, nefret ettirmeyin, kolaylaştırın, zorlaştırmayın."** [Müslim 6 / 1737]

Bir keresinde Hz. Peygamber hurma dallarından yapılan bir minderde yatmıştı, bu da vücudunda izler bırakmıştı, Abdullah ibn Mes'ud bu olayı şöyle anlatır:

"Ey Allah'ın elçisi sana daha rahat bir uyuma yeri hazırlasaydık!" dedik. Hz. Muhammed: **"Bu dünyadan ne isterim ki, ben bu dünyada bir ağacın gölgesinde duran ve dinlendikten sonra giden sadece bir yolcu gibiyim"** diye cevap verdi. [Nevevi 1/ 49]

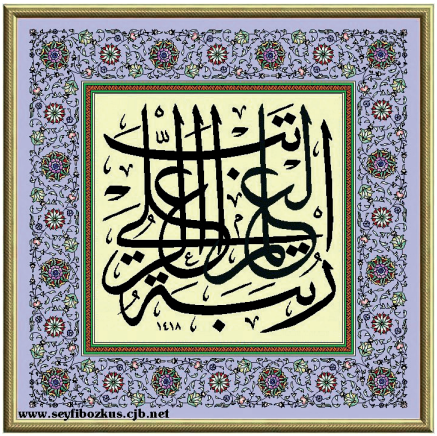

"En yüksek rütbe ilimdir."

Hz. Peygamber sadece maddi zenginliği önemsiz olarak tanımlar ve iman edenleri bunun yerine iyi olana çaba göstermelerini tavsiye eder:

"Zenginlik mal zenginliği değil gönül zenginliğidir." buyurur. [Nevevi 161]

İyiliğin ÖlçüsüNedir?

Wabisa ibn Maabad al- Asadi şöyle anlatır: Hz. Peygamber bana: **"İyi ve kötü olan şeyiöğrenmek için mi geldin?"** diye sordu. "Evet" diye cevap verdim.

Peygamber parmaklarını birbirine kenetledi ve göğsüne koyarak şöyle buyurdu: "**Ey Wabisa! Bırak kalbin karar versin, kalbin karar versin. Bunu üç defa tekrarladı ve şöyle devam etti: 'İyi olan, ruhunun ve kalbinin huzur bulduğudur. Kötü olan ise, ruhuna saplanan ve göğsünü huzursuz edendir, insanlar sana fetva verse bile.'** [Darimi 2 / 161]

İnsanlıktaki bu yüksek seviyeye ulaşmak için, insanlara bir tavsiyede bulunur: **"Hiçbirşeyi esirgeme, Allah da senden esirgemez.**

Ver, verebildiğin kadar."
[Buhari 8 /300]

Hz. Peygamber **"Zekat vermek her Müslümanın görevidir"** buyurmuştur.
"Peki ya veremezse?" diye sorulduğunda,
"O zaman çalışarak zekat verecek duruma gelsin."
"Bunu yapamazsa?"
"O zaman ihtiyaç sahiplerine yardım etsin."
"Ya yapamazsa?"
"O zaman iyiliği tavsiye etsin."
"Bunu da yapamazsa?"
"O zaman kötülükten uzak dursun. Bu onun için zekat vermek gibidir." [Müslim 7/ 94]

"İman edenler birbirleriyle sevgi, merhamet içerisindedirler ve vücudun azaları gibidirler. İçlerinden birinde uykusuzluk hali veya rahatsızlık olduğunda bütün vücud rahatsızlık duyar." [Müslim 16 / 140]

"Yüce Allah iki özelliği beğenir ve iki özellikten de hoşlanmaz. Beğendikleri, güzel ahlak ve cömertliktir. Hoşlanmadıkları ise kötü ahlak ve cimriliktir. Eğer Allah kuluna iyi bir şey yapmak isterse, ona diğer insanların ihtiyaçlarını gidermesini sağlar." [Buhari]

"Ölüyü cenazesinde üç şey takip eder. İkisi geri döner ve biri onunla kalır. Mezara kadar onu aile üyeleri (akrabaları) malvarlığı ve yaptıkları takip eder. Aile üyeleri ve malı geri döner. Sağlığında yaptığı iyilikler kendisiyle kalır." [Müslim 18 / 95]

"Allah sizin dış görünüşünüze bakmaz,fakat kalplerinize ve yaptıklarınıza bakar. Takva şuradadır." - eliyle göğsünü işaret etti-: **"Ey Allah'ın kulları kardeş olun. Bir Müslümanın kardeşine üç günden fazla küsmesi helâl olmaz."** [Müslim 16 / 121]

"Bir baba çocuğuna güzel ahlaktan daha güzel bir hediye veremez" [Tirmizi]

"En kıymetli sadaka/iyilik iki insanınarasını bulmaktır." [Taberani, Bezzar]

"Kim iyiliğe önderlik ederse onu işlemiş gibi olur."

"Dört şeyin sende bulunması halinde dünyevi bir ziyanın olmaz: emaneti korumak, doğru sözlü olmak, güzel ahlak sahibi olmak ve helal kazanmak." [Ahmed b.Hanbel, Tebarani]

Bütün Canlılara Merhametli Olmak

Cemaatini duyarlı hale getirmek ve eğitmek için şu örneği verir: "Yolda gitmekte olan birinin susuzluğu arttı. Hemen bir kuyuya inip suyundan içti. Çıkınca, susuzluktan dilini çıkarıp soluyan ve rutubetli toprak yalayan bir köpekle karşılaştı. Adam kendi kendine, 'bu hayvan da benim gibi susamış' deyip kuyuya indi. Ayakkabısına su doldurdu. Ayakkabısını ağzıyla tutup çıktı, köpeği suladı. Bundan dolayı Allah bukulunu övdü ve günahlarını bağışladı."

Bunun üzerine arkadaşları: "Hayvanları sulamakta bize de sevap varmıdır?" diye sorduklarında Rasulullah şöyle cevap verdi: **"Yaşamakta olan her canlıyı sulamakta sevap vardır."** [41]

Ebu Hureyre Hz. Peygamberin bir kudsi hadiste Yüce Allah'ın şöyle buyurduğunu rivayet eder: **"Eğer kulum iyi bir şey yapmaya niyetlenirse onu gerçekleştirinceye kadar onabir sevap, gerçekleştidikten sonra ise onkatı sevap yazarım."** [Muslim 2/148]

Hz. Peygamber'de Sevgi ve Merhamet

Kudsi hadiste Allah Teala şöyle buyuruyor: **"Ben Rahmanım, rahmi yarattım. Ona kendi ismimden isim verdim. Kim merhamet eder bağışlarsa ben de onu bağışlarım. Kim ki bağışlamazsa onun benim rahmetimden nasibi yoktur."**
[Tirmizi3/211]

Hz. Peygambere: "Ey Allah'ın Resûlü, kime iyilik yapalım?" diye soruldu.
„Annene."
Sonra kime?
„Annene."
Sonra kime?
„Annene." dedi.
Sonra kime?
Dördüncüde.
"Babana, sonra da sırasıyla yakınlarına" diye cevap verdi. [Tirmizî 3/206]

"Çünkü Rabbin, başkasına değil, yalnızca O'na kulluk etmenizi ve ana-babaya iyi davranmanızı buyurmuştur. Eğer onlardan biri yada her ikisi senin yanında kocarsa, onlara sakın 'öf' demeyesin; onları azarlamayasın; onlara saygılı, yüceltici sözler söyleyesin." [Kur'an: 17/23]

Amr İbni Şuayb'ın rivâyet ettiğine göre Rasûlullah şöyle buyurdu. **"Küçüklerimize acımayan, büyüklerimizin (büyüklük) şerefini tanımayan bizden değildir."**
[IbnHabban 1 / 341]

Hz. Peygamber işaret ve orta parmağını yanyana gösterek ve yukarı kaldırarak: **"Yetimi korumayan cennette bana yakın olamaz."**

"Allah, anneye karşı gelmeyi, zekatı engellemeyi haksız kazanç sağlamayı yasakladı."

Hz. Peygamberin yanındaydık. Bir adam geldi. Cübbesini eliyle tutuyordu. İçinde birşey vardı. Ey Allah'ın Rasulü seni gördüğümde sana doğru gelmek istemiştim. O arada kuşların bulunduğu bir çalılığa uğradım. İçinde kuş yavrularının seslerini duydum. Onları aldım ve eteğimin içine sakladım. Anneleri yanıma gelerek çevremde daire yaparak uçtu, cübbemin eteği ile onu uzaklaştırdım. Bunun üzerine yavruları bıraktım. Yavrularının üzerine abandı. Ben de onların hepsini birden buraya kadar taşıdım.

Hz. Peygamber onları serbest bırakmasını istedi. Adam serbest bıraktı. Anne kuş oradan uçarak ayrılmadı bilakis yavrularının yanında kaldı. Hz. Peygamber, **"Anne kuşun yavrularına olan merhameti sizi şaşırtı değilmi?"** diye sordu.

Evet Allah'ın elçisi. **"Beni hak olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki: Allah kullarına karşı bu kuşun yavrularına olan merhametinden daha fazladır. Al bunları nereden getirdiysen oraya tekrar bırak. Adam kuşları aldığı yere bıraktı."** [EbuDavud 2 / 162]

Başka bir rivayette ise şöyle anlatılır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir seferden dönüyordu. Bir yerde dinlenirlerken sahabilerden

bazıları bir kuş yuvası gördüler. Yuvadaki yavruları aldılar. O esnada anne kuş geldi ve yavrularını göremeyince çığlıklarla üzerlerinde dönmeye başladı. Allah Rasulü (s.a.v.) durumu öğrenince çok kızdı ve hemen yavruların yuvaya bırakılmasını emretti. [Ebu Davud, Edeb, 164]

Hz. Peygamber inananların birbirlerini sevmelerini, ziyaret etmelerini, misafirperverliği, iyi komşuluğu, dostluğu korumayı, barışçıl yaşamayı ve insanca geçinmeyi tavsiye ettive şöyle buyurdu: **"Açları doyurunuz, hastaları ziyaret ediniz ve esirleri hürriyetine kavuşturunuz."** [Buhari 21 / 27]

Hz. Enes anlatıyor: "Hz Peygamberin arkasında kıldığım namaz gibi kolay ve mükemmel bir namazı hiçbir imamın arkasında kılmadım. Ne zaman ki ağlayan bir çocuğun sesini duysa annesi yanılmasın diye namazı kısa tutardı." [Buhari]

Usame ibn Zeyd rivayet ediyor: "Ben Sa'd ve Übeyy ile Hz. Peygamberin huzurunda iken kızlarından birisi ona bir elçi gönderdi. Elçi, Peygamberimize "Kızınız, çocuğunun öleceğine inanıyor ve sizin onun yanına gitmeniz gerekiyormuş" dedi. Hz. Peygamber ona selam söyledi ve kendisine şunları iletmesini söyledi: **"Hakikat, ne alır ve ne ve-rirse herşey Allah'a aittir ve herşey O'nun katında önceden takdir edilmiştir. Kendisi mükafatını Allah'tan umarak sabretsin."**

Kızı tekrar tekrar elçiyi gönderip, Allah aşkına gelsin kendileri diye ısrar edince Hz. Peygamber ayağa kalktı, onunla birlikte biz de (kalkıp gittik). Son nefeslerini alıp verirken çocuk kucağına yatırıldı. O esnada Hz. Peygamberin gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Sa'd: "Bu nedir Ya Rasulallah?" dedi. Hz.Peygamber buyurdular ki: "Bu Allah'ın seçtiği bazı kullarının kalbine yerleştirdiği merhamettir. Allah kullarından sadece merhametli olanlara merhamet eder." [Buhari]

Ömer Al-Hattab haber veriyor: "Hz. Peygambere esirler getirildi. Aralarında memeleri sütle dolmuş bir de kadın vardı, esirler arasında bulduğu bir çocuğu kapıp bağrına bastı ve onu doyasıya emzirmeye başladı.

Hz. Peygamber buyurdu ki: **"Ne dersiniz, bu kadın, bu çocuğunu ateşe atar mı?"** "Hayır, vallahi atmaz!" dediler. **"Allah'ın kullarına olan şefkati, bu kadının çocuğuna olan şefkatinden daha çoktur."** [Buhari]

"Kim ki, üç kız çocuğu yetiştirir, güzel eğitim verir, evlendirir ve onlara iyilikte bulunursa, onun için cennet vardır." [EbuDavud, No: 48]

Veda Hutbesi ve İnsan Hakları

Veda Hutbesi, Hz. Peygamberin 23 yıl yaptığı ilahi duyurunun ana hatlarını bir defa daha vurgulayan, başka bir deyişle ilahi mesajın özünü dile getiren tarihi konuşmadır. Hutbe büyük oranda bu evrensel duyurunun özet olarak açıklanması mahiyetindedir. Bu anlamda Veda Hutbesi'nin muhtevasını, birey, aile, toplum ve bütün insanlık oluşturmaktadır. Hz. Peygamber, temel insani-ahlaki değerlerin önemini şu sözlerle ortaya koyar:

"Ey insanlar! Kanlarınız (canlarınız), mallarınız, ırz ve namusunuz, tıpkı şu gününüzün, şu ayınızın ve şu beldenizin mukaddesliği gibi mukaddes ve dokunulmazdır."

Hz. Peygamber devamlı, emanetlere riayet etmeyi emretmiş, cahiliye riba'sının kaldırıldığını, yine cahiliyedeki kan davalarının kaldırılmış olduğunu ilan ederek can ve mal güvenliğini sarsan, tehdit eden iki kemikleşmiş hastalığa dikkat çekmiştir.

Hz. Peygamberin burada ilk kaldırdığı riba'nın amcası Abbas'ın ve ilk kaldırdığı kandavasının da yegeni Rebia'nın kan davası olduğunu belirtmiş olması önemlidir.

Kuralların uygulanmasına kendi yakınlarından başlaması, kuralların yakın uzak ayırımı olmaksızın herkes için aynı şekilde geçerli olduğunun ve herkesi aynı şekilde bağladığının vurgulu bir anlatımı görülmektedir.

Hutbede **kadın** hakları ve aileye ilişkin önemli tavsiyeler bulunarak şöyle buyurmaktadır: **"Ey insanlar, eşlerinizin sizin üzerinizde, sizin de onlar üzerinde hakkınız vardır. Kadınlar hususunda Allah'ın korumasına girin ve onlar hakkındaki tavsiyeleri tutun ve onlara iyi davranın."**

İzleyen kısımda mü'minlerin kardeş olduğu, gönül rızası olmadıkça kimsenin malının kimseye helal olmayacağı vurgulanarak Allah'ın kitabına tutundukları sürece mü'minlerin sapmayacakları ifade edildikten sonra hutbe evrensel bir boyuta çekilmiştir. Şöyleki: **"Ey insanlar Rabbiniz birdir, babanızda birdir; hepiniz Adem'densiniz Ademd'e topraktandır."**

Veda hutbesine insan hakları açısından bakıldığında dini, ahlaki bir içerik ve niteliğe sahip olduğu görülür. Günümüzde insan hakları söyleminin temelini insanların eşitliği düşüncesi oluşturmaktadır. Hz. Peygamber'in Veda Hutbesinde yeralan; insanların kardeşliğini ve insan olmak bakımından eşitliğini vurgulayan cümleleri bu bakımdan son derece önemlidir. Bu nokta Kur'an-ı Kerim'de de oldukça vurgulu şekilde ifade edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de bireysel ve toplumsal hayatın düzeni için üç temel esas üzerinde ısrarla durulmuştur. Bunlar tevhid akidesi ile can ve namus dokunulmazlığıdır (Kur'an: 25 / 68-69). Bu ve benzeri diğer vurgulardan hareketle Islam alimleri, canın ve namusun korunmasına Din'in temel amaçları arasında ilk sıralarda yer vermişlerdir.

Adam öldürme, cana kıyma, Kur'an-ı Kerim'de adeta bir insanlık suçu olarak belirtilmiştir. İnsanlar bir nefisten yaratıldıkları için (Kur'an: 4 / 1; 6 / 98) birine karşı yapılan bir saldırı sanki hepsine yapılmış gibi kabul edilir. Örneğin **"Kim bir can karşılığı ya da yeryüzündeki bir fesat sebebiyle olmaksızın bir insanı öldürürse, adeta bütün insanları öldürmüş gibi olur; kim de bir insanı yaşatırsa, o da bütün insanları yaşatmış gibi olur."** (Kur'an: 5 / 32) ayeti bu noktayı işaretlemektedir. Bunu, Kur'an-ı Kerim'in insan hayatına verdiği önemin ve değerin bir göstergesi olarak yorumlamak gerekir.

Yine bazı ayetlerde **"Allah'ın saygın (muhterem, saygıdeğer) kıldığıcanı katletmeyin"** (Kur'an:6/151; 17/33) denilerek canın muhterem olduğu dile getirilmekte, cana kıyma şiddetle yasaklanmaktadır. (Kur'an: 18/74). Bu ayetler kasten cana kıymanın İslam dininde büyük bir günah olduğunu da bize göstermektedir.

Hz. Peygamber'in **"İnsan, Rabbin binasıdır, onu yıkan lanetlenmiştir"** sözü de insan hayatının ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Son Yolculuk

Nihayet 23 yıl süren Peygamberlik görevini tamamlayan Hz. Muhammed, her fani gibi miladi 632 yılında kabristanın bulunduğu Medine'de vefat etmiştir.

Hz. Muhammed peygamberlik görevi yanında, özel hayatında da insanlara örnek bir şahsiyet olarak yaşamıştır. O, vefalı bir dost ve arkadaştı. Merhamet ve hoşgörü abidesiydi. Aynı zamanda mükemmel bir eş ve toplumunun öğretmeniydi.

Vefatı, müslümanlar arasında büyük üzüntüye neden olmuştur. Canlarından çok sevdikleri Peygamberin vefatının akabinde yakınları ve arkadaşları duygusal anlar yaşamıştır. Bir ara ne yapacaklarını şaşırmışlar, ancak Hz. Peygamberin kendileri gibi ölümlü bir insan olduğunu, ebedi olarak Rabbine yürüdüğünü kabullenmişlerdir.

İslam Peygamberinin bize emanet ettiği mesajın gayesi, geçmişte olduğu gibi günümüzde de bütün insanların barış içinde birlikte yaşamalarını temin etmektir.

Mescidi Nebevi

Sevgi Mesajı

"Yaratılanı hoş görürüz, Yaratandan ötürü" sözünün sahibi, sevgi ve hoşgörünün sembolü Yunus Emre (Mutasavvıf, 1240-1321), her yıl geleneksel olarak kutladığımız Hz. Peygamberin kutlu doğumunu kendine özgü üslubuyla şu satırlarda dile getirir:

Alemler nura gark oldu,
Muhammed doğduğu gece,
Mü'min münafık fark oldu,
Muhammed doğduğu gece,
Arşın nuru yere indi,
Suyun rengi nura döndü,
Hep susuzlar suya kandı,
Muhammed doğduğu gece,

Yunus eydur ey kardeşler,
Akar gözden kanlı yaşlar,
Secde kıldı dağlar taşlar,
Muhammed doğduğu gece…

İslam Geleneğinde Gül
Hz. Muhammed'in sembolüdür.

"Biz seni hakikat ehli bir müjdeci veuyarıcı olarak gönderdik: çünkü hiçbirtopluluk yoktur ki içlerinden bir uyarıcıgelip geçmemiş olsun."

[Kur'an: 35 / 24]

Hz. Peygamberin Hoşgörü Miras

13. yüzyılda Anadolu'da yaşamış olan ünlü Sufi Mevlana Celaleddin Rumi (1207-1273), Hz. Peygamber'in getirdiği evrensel hoşgörüye dünyaca bilinen bir yorum getirmiştir. Bu yorum aşağıdaki dizelerde bütün insanlığa yüzyıllardır bir ışık gibi yol göstermekte ve kucak açmaktadır:

"Gel, yine gel. Ne olursan ol, yine gel.
İster kâfir ol,
ister putperest ol, ister mecusi.
İstersen yüz kere bozmuş ol tövbeni...
Yine gel.
Bizim dergahımız umutsuzluk kapısı
değil;
umut kapısıdır. Yine gel..."

Mevlana Celaleddin Rumi

Bu sözler yedi yüz yıldan beri Konya'da bulunan dergahtaki levhada yazılı olarak bulunmakta, İslam'ın hoşgörüsünün pratik yansımalarını ve anlayışını ifade etmektedir.

Sema, Türk tasavvuf tarihinde geleneksel inancın bir parçasıdır. Mevlana'nın öncülüğünde ortaya çıkmış ve gelişmiştir. İleri geri gidiş ve gelişler Miraç yolculuğunu sembolize etmektedir.

YAĞMUR

Vareden'in adıyla insanlığa inen Nur
Bir gece yansıyınca kente Sibir dağından
Toprağı kirlerinden arındırır bir yağmur
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından
Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat
En müstesna doğuşa hamiledir kainat

Yıllardır boz bulanık suları yudumladım
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım

Hasretin alev alev içime bir an düştü
Değişti hayal köşküm, gözümde viran düştü
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü
(...)

Sensiz kaldırımlara nice güzel can düştü
Yarılan göğsümüzden umutlar bican düştü
Yağmur, kaybettik bütün hazinesini ceddin
En son, avucumuzdan inci ve mercan düştü

Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım
Bahira'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
(...)

Nurullah Genç